

ΘΕΣΣΑΛΙΝΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ

Τὰ θληκωτὰ τραγούδια

• ΤΟΥ ΣΕΡ. ΤΣΙΤΣΑ

Μερικά όπό τα ἀξιέλογα για-
ορταστικά δύναμα πού ἐπιχωριά-
ζουν τὶς ἡμέρες τοῦ Πάσχα εί-
ναι τὰ περιήματα «ΘΛΗΚΩΤΑ»
τραγούδια πού χρεύνονται στὸ
Βλάστον, ἀποκλειστικά καὶ μόνο
τὶς ἡμέρες τοῦ Πάσχα. Σὲ κοι-
μιὰ ἄλλῃ ἐκδήλωση χαρᾶς καὶ
γιοτῆς (ἀραβάνες, γάμοι, βα-
φτίσια, γλέντια κλπ.) δὲν τρα-
γουδιεῖνται καὶ δὲν χρεύνονται
εὐτὰ τὰ τραγούδια τοῦ Πασχα-
λιοῦ χοροῦ.

Όνομάζονται «θληκωτά» όπό
τὸν τρόπο μὲ τὸν δύνατον πιά-
νονται μεταξὺ τευς οἱ χρευτές
—ἄντρες καὶ γυναῖκες οἱ ἀπό
τὶς παλάρμες τῶν χεριῶν ἢ μὲ
καντήλια σπῶς στούς ἄλλους
γνωστούς ἔλληνας χρεούς
(συρτό, καλαματιανό, τσάμι-
κο κτλ.), ἄλλα ἀπό τὰ μπρό-
τσα —ἄλλα μπράστο— σὰ θηλί-
κι. Τὰ ^{θεμέτωτα} τῶν δημοτικῶν
ἀπότῶν τραγουδιῶν εἰναι διώφο-
ρα, ἐρωτικά, τῆς ξενητιάς, τῆς
ζωῆς τοῦ χωροῦ. Δὲν εἶναι πολ-
λὰ αὐτὰ τὰ τραγούδια καὶ εἶναι
κρῆμαί πού μέχει σήμερα δὲν
ἔρεθηκε ^{κανίας} ὅτις ^{ένιος} (μουσικό
ἴδιωμα, λαογραφικό
κτλ.) νά κατεγράψει τὸ χορό^ς
καὶ τὴ μουσική τους, πιρική
χαστούν—ἄρχισαν δυστυχῶς
νά ξενιεύνται— καὶ σεύσουν
ἀπό ἀπό τὸν δόστρατηρα τοῦ
χρόνου.

Ο ἀγαπητός συγχωριανός
μας Δημήτρης Κουσιάς πού ε..
ναι ἔγκατεστημένος στὸ Τσερί-
νο τῆς Ιταλίας ἔχει σκιαρώση
μιὰ περίφημη ἔγχρωμη λαογρα-
φικὴ ταινία τοῦ χωριού καὶ μό-
λις δόλικληρωθεῖ ἡ φωτογραφία
τῆς θά τὴν προβάλουμε στὴν α-
θουσα τοῦ Συλλόγου μας ή σὲ
καμμιά μεγαλύτερη αἰθουσα τῆς
Ἀθήνας, δημοσίᾳ καὶ κοινωνίᾳ
με καὶ τὸν χορό τῆς Λαμπτῆς.

Ἄπό τὰ 10—15 δλα, ὅλα
πασχαλινὰ θληκωτὰ τραγούδια
δεκχωρίζει γιά τὸ λυρισμό καὶ
τὴ δραματικὴ πλοκή του, αὐτό
πού ἀρχίζει μὲ τὸ στίχο: «Ἐνας
κοντός κοντούτσικς πῶχει ὅ-
μορφη γυναίκα.

Τὸ τραγούδι αὐτό ἔχει γιά
θέματα τὴν ἀνηγνώριση δύν ἀδελ-
φῶν. Στὸ Βλαστό, ἀπότι ξέρω,
τὸ τραγουδάνε μισό.

«Ἐνας κοντός κοντούτσικος
πούχει ὅμορφη γυναίκα,
—νερότζι κοί λεμόνι—
τήνες ζηλεύει ἡ γειτονιά, τήνες
ζηλεύει ἡ χώρα.

Τήνες ζηλεύει κι ὁ Σούμπασης
γυναίκα νά τὴν πάρει.

Χρέη ρίχνει στὸν ἄντρα τῆς

καὶ βάρεισα τὸν χρεώνει.

Πωλεῖ δι κοντός τ' ἀμπέλια
του μ' δύνας τοῦ τρυγητάδες
πωλεῖ χωράφια ὅθειστα μ' δύ-
λους τούς θεριστάδες

κι αὐτά δὲν τὸν ἐφτάσανε
πωλεῖ καὶ τὴν καλή του.

Περιγιαλοῦ τὴν ἔνγαλε, περι-
γιαλοῦ τὴν πάει:

—Πόσα, κοντέ μ', τὴν ὅμορ-
φη πόσα τὴν μαυρομάτα;
Χίλια φλουριά τὰ μάτια τῆς
ιχίλια τὰ μάγευλά της
καὶ τὸ λιγνό της τὸ κορή
εχαγεισμό δὲν ἔχει.

■

Τελειώνει τὸ τραγούδι
του σύτος δι χορός. «Ο ἀξιόντη-
στος Νικ., Πολίτης, μὲ σύγκριση
διαφέρει τοπικῶν δημοτικῶν πια-
ραλογιῶν τὸ ἀποκατέστησε στὴν
όλοκληρωμένη μερφή του.

Ο σύζηγος τῆς ὅμορφης
(κοντός ή κοντές, σπῶς σημειώ-
νει δι Πολίτης) προσκειμένει νὰ
θυη ἀπό τὰ τρομερά χρέη καὶ
φάσους τοῦ τούρκου τομέρχη
του Σούμπαση, πάει στὴν παρα-
λία τὴ γυναίκα του δημοσίευ-
την πανορματική, ἀξιοθέατη,
περιφερπή. Φαντάζει σὰν ἀπ-
τοφυλιά κάτω ἀπ' τὴ κορυφή
του Γαζῆ σὲ ὑψόμετρο 750 μέ-
τρα. Εἶναι χωμένο, μέσης σὲ μιά
πολύχωμη πασινίδα φανταχτε-
ρή, καμαρένη ἀπό θάμνους, ρί-
κια, κιαστονιές καὶ διάφορα ἄλ-
λα δένδρα.

Δυὸς πολύθεσιες καὶ πικριὲς
σὲ διάστηση χαράδρες ξεκινοῦν
ἀπό τὴν κορυφή του Γαζῆ, ἀ-
πλώνονται ἡ μιὰ ἀριστερά καὶ
ἡ ἄλλη δεξιά καὶ κιλείνουν στὴν
ἀγκαλιά τοῦ Μεσενικόλα.

Περιγια-
γιαλοῦ της σάνης στὸ καρδιά δι ωρικού
σάρος, πόσο ηττάν—διχως νά τὸ
γνωρίζει—ἀδελφός της. Γι' αὐ-
τὸ τὴν ὥρα πού ἀπειλεῖται μιὰ
αιμομιξία ή δημοτική μούσα
σκαρώνει στίχους π' γ. Θά τούς
ζήλευε κι ἔνα «Ομηρεῖ»

—Αρχισε δι νιός νά τὴ φιλά-
ει, κι ἀρχίσε δι Θεός ν' ἀστρά-
φτει!

—Αρχισε δι νιός νά τὴ τσιμ-
ποσι, κι ἀρχίσε δι Θεός νά
βρεχει!

—Αρχισε δι Θεός νά τὴ ρωτά-
ει, Η ἐρώτηση — ἀνάκριση
διδηγούση στὴν ἀναγνώσιη
γι' αύτό δι ωριανό (δι Θεός)
ἀριστερά τῷρα νά ξεστερώνει καὶ
νά λόρπη.

—Κόρη μ' π' ὅποιο ή γενιά-
σου, ποπού τὸ ριζικό σου;

—Η μάνα μ' ἀπ' τὸ Γαλατα,
πατέρας μ' ἀπ' τὴ Σήρδα,
είχε κι ἔνα μικρό ἀδάνερφό τὸν
λέγανε Γιαννάκη,

οι κλέφτες τὸν ἀρπάζανε κ' εἴ-
ναι μὲ τούς κοιτάσσους...

Τὸν ποίει τὸ παρόπισν καὶ
τὸ πολὺ τὸ κλόμπα.

Γιαρίζει τότε τὴν ἀδελφή του
στὸν ἄντρα τῆς πού ἔφευγε
ἀπογοητευμένος «σὰ μῆλο μαρα-
μένο». Τὸν φωνάζει ἀπό μα-
κρια. Συναντώνται καὶ τοῦ
λέει.

—Πάρε, γαστρέ μ' τὴν ὅμορ-
φη, τὴ μαυρομάτα καὶ τὰ φλου-
ριὰ πού σούδουσα, ἡς εἶναι πιστοί-
κια τῆς γιὰ ἐσένα νάι γυναίκας
σου καὶ μένα ἀδελφή μου.

Τραγούδι μου, φτερούγησε

Τώρα πού τόσο σ' ἔνωιασα χρούμενο γιὰ νάσαι,
τραγούδι μου, φτερούγησε καὶ στὸ χωριό μου φτάσε.
Φτόσε, δι σκοπός μαγιάτικος, νά μού καλημερίση
τὸ φτωχικό σπιτάκι μας μὲ τὴν παλιά του βρύση.

Πάρε ἀπ' τὰ δάση, ὡς θά περιάς, τοῦ πεύκου δλα τὰ μύρα,
καὶ πήγαινε τα, σκόρπατα μεσ' τὴν αύλη πλημμύρα,
ζωὴ κατινόρια οἱ γλάστερες μας νά πάρουν, πού ποιός ξέρει,
ἄν δρέθηκε ἔνα σπλαχνικό νά τὶς ποτίζει χέρι.

Κι' ἄν δῆς γυρτή στὴν πόρτα μας μιὰν ἀκακία ν' ἀνθίξῃ,
διάλη τὴν χωρά μους ἐπάνω της, ἀνθίξεις κι' αὐτή ν' ἀσπρίζῃ.
Κι' ἄν διχώς νά τὸ νιώσωμε, πήρες μαζύ ἔνα δάκρυ,
διεσσούλα ἄς πέσει ἀδέρφη καὶ κείνο σὲ μιὰν ἀκρη.

Στὸ χωμηλό μπαλκόνι μας ἄν δρῆς τοῦ Μάη στεφάνη,
μιὰ πετολούδα γίνε του καὶ στόλισέ το. Φτόνει.
Κι' ἄν μιὰ χελιδονωφωλιά στὴ στέγη συναντήσης,
γίνου πουλί καὶ κάθησε καὶ σύ νά τραγουδίσης.

Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΙΚΕΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ

‘Ο ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑΣ

• ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΤΣΗ

• Ο Μεσενικόλας είναι ένας ἀ-

πό τα καλύτερα καὶ ωραιώτερα

χωριά τοῦ Νομού Καρδίτσας.

Γνωστή της ολόκληρη τὴ χώρα

πάντας διαθέτει τὴν ομορφιά της.

— Οι ξένοι κατὰ καιρούς ἐπιδρο

μεῖς, Ἀλβανοί, Σλαύοι, Κου-

τοσοβλάχαι, διποταίνεται

ἀπό πολλούς ιστορικούς οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Αικάμας δὲ περισσότερο νοιώ-

θει κανείς περίφανος, διποταί-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσενικόλας.

— Εἰναι κατά καιρούς οι οι-

νέοι της Μεσε

